

Models de clàusules¹

En aquest apartat s'inclouen models i exemples de clàusules que es poden incorporar en els contractes, plecs o documents que regeixen les contractacions dels poders adjudicadors de la Generalitat de Catalunya i del sector públic que en depèn, així com els organismes institucionals, les universitats públiques i els ens locals de Catalunya i el sector públic que en depèn que s'hi vulguin adherir.

La llista d'exemples i models que s'adjunta no té caràcter exhaustiu, i obeeix únicament a la voluntat de facilitar als òrgans de contractació models que puguin ser d'utilitat en l'elaboració dels plecs de clàusules. Al marge d'aquelles clàusules que necessàriament han d'incorporar-se perquè així ho estableixi una norma (clàusules lingüístiques, d'igualtat de gènere, d'accessibilitat, etc.), correspon a l'òrgan de contractació, en el marc de cada licitació concreta, determinar quines clàusules de contractació pública socialment responsable són més adients, d'acord amb l'objecte del contracte i la finalitat a assolir.

Clàusules d'estabilitat i qualitat laboral

Com a criteri d'adjudicació:

«Es valorarà la millora de les condicions de treball de la plantilla que executi el contracte establertes per l'últim conveni col·lectiu sectorial vigent en què s'enquadri i desenvolupi la prestació contractual» (s'han de posar xxx punts).

«Es valoraran fins un 25% sobre el total del barem aquelles empreses licitadores que es comprometin a executar el contracte sota criteris de qualitat laboral. A tal efecte es valorarà: (Aquests subcriteris són a títol d'exemple)

- La millora de les condicions laborals per sobre del conveni sectorial i territorial d'aplicació.
- La formació contínua, així com els plans de reciclatge i formació per a les persones que executaran el contracte, expressant a la proposta tècnica els continguts d'aquests.
- El percentatge de contractació indefinida entre la plantilla que executarà el contracte, sempre que sigui superior al 50%.
- La millora de les condicions de seguretat i salut laboral per sobre del compliment de la normativa.»

Com a condició d'execució:

«L'adjudicatari assumirà, com a condició especial d'execució, l'obligació d'aplicar a la plantilla que executi el contracte les condicions de treball establertes per l'últim conveni col·lectiu sectorial vigent en què s'enquadri i desenvolupi la prestació contractual, sens perjudici de les millores que pugui establir.»

¹ Aquests models de clàusules corresponen a l'apartat 6 del *Codi per a una contractació pública socialment responsable en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic*, aprovat pel Govern en data 20 de juny de 2017

(En el cas de no existir un conveni aplicable al sector, l'òrgan de contractació podrà fixar en el plec unes condicions laborals mínimes aplicables.)

«Que durant l'execució del contracte l'empresa adjudicatària estableixi mesures que afavoreixin la conciliació de la vida laboral amb la vida familiar de les persones que intervenen en l'execució del contracte, que poden ser: adequació d'horaris a horaris de les escoles, teletreball, suport econòmic per a sufragar despeses d'escoles infantils o centres d'atenció a persones dependents, etc.»

«... és condició d'execució que l'empresa adjudicatària organitzi formació professional en el lloc de treball que millori l'ocupació i l'adaptabilitat de les persones adscrites a l'execució del contracte i les seves capacitats i qualificació.»

«La plantilla de personal de l'empresa adjudicatària que executarà el contracte no pot tenir un percentatge superior al xxx% de treballadors/es amb contracte de caràcter temporal.»

«L'empresa adjudicatària està obligada a afavorir l'estabilitat d'ocupació, la igualtat d'oportunitats entre homes i dones i la integració social dels col·lectius més desfavorits, i ha de disposar de mitjans propis per al desenvolupament de la prestació objecte del contracte.»

«És condició especial d'execució que, durant l'execució del contracte, l'empresa adjudicatària compleixi i acrediti, per a les noves contractacions, que almenys un xxx% d'aquestes són indefinides.»

«Es condició especial d'execució mantenir la plantilla de treballadors i treballadores mínima adscrita a l'execució del contracte i descrita als plecs, sense que procedeixi suspendre o extingir els contractes de treball de la plantilla, excepte les suspensions o extincions conseqüència de la voluntat de la persona treballadora o d'acomiadaments disciplinaris.»

Clàusules per a la igualtat de gènere

Com a objecte del contracte:

«Constitueix l'objecte del contracte xxx que inclou/incorpora accions positives per a l'ocupació de dones amb especials dificultats per a l'accés al treball.»

Com a criteri de selecció en el procediment restringit:

«S'atorgaran xx punts a les empreses que tinguin elaborat i apliquin voluntàriament un pla d'igualtat efectiva de dones i homes; és a dir, a aquelles empreses que no es trobin en cap de les situacions per a les quals la Llei del Parlament de Catalunya 17/2015, de 21 de juliol, obliga a tenir el referit pla o a les que hi estiguin obligades i en millorin les condicions.»

Com a condició d'execució:

«... és condició especial d'execució el compromís de l'empresa adjudicatària, en els supòsits de noves contractacions que es produeixin en l'execució del contracte, de contractar un percentatge xxx de dones o un nombre xxx de dones.»

«L'empresa contractista, en l'elaboració i presentació de l'objecte del contracte, ha d'incorporar la perspectiva de gènere i evitar els elements de discriminació sexista en l'ús del llenguatge i de la imatge.»

Clàusula d'inserció laboral

En els contractes reservats:

«Constitueix un requisit, per a poder participar en la licitació, acreditar solvència tècnica específica (experiència, mitjans personals o materials, entre d'altres) en matèria d'inserció sociolaboral de persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i que tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari, i/o que estiguin incloses en algun dels col·lectius destinataris de la inserció sociolaboral de conformitat amb l'article 2 de la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per a regular les empreses d'inserció sociolaboral.»

«Constitueix un requisit de solvència que les empreses licitadores, en el moment d'acreditar la solvència tècnica, tinguin a la plantilla, amb més de tres mesos d'antiguitat i a jornada completa o l'equivalent en jornades parcials, un mínim d'un x% de persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, o que en el moment de contractar-les estiguessin desocupades, i que tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari, i/o que estiguin incloses en algun dels col·lectius destinataris de la inserció sociolaboral segons la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per a regular les empreses d'inserció sociolaboral.»

Com a criteri d'adjudicació:

«S'atorgaran xxx punts a les empreses licitadores que aportin a l'execució del contracte un mínim d'un xxx% de persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i que tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari, i/o que estiguin incloses en algun dels col·lectius destinataris de la inserció.»

«Es valoraran amb xxx punts les noves contractacions de persones adscrites a l'execució del contracte entre col·lectius amb particulars dificultats d'inserció en el mercat laboral que estiguin inclosos en algun dels col·lectius destinataris de la inserció que representin, si escau, una millora respecte de les establertes al plec.»

Com a condició d'execució:

«... en el cas de ser necessàries noves contractacions per a executar el contracte, l'empresa adjudicatària contractarà a un xxx% de la plantilla o a un nombre xxxx de persones amb discapacitat.»

«... és condició especial d'execució que l'empresa adjudicatària, en els supòsits de noves contractacions que es produeixin durant l'execució del contracte, es comprometi a incorporar almenys un xxx% de persones a l'atur, prioritzant les que pertanyen a col·lectius desfavorits amb dificultats a l'accés al món laboral o amb risc d'exclusió social.»

«En cas de subcontractació, l'empresa o empreses adjudicatàries han de subcontractar la prestació accessòria "x" amb:

- centres especials de treball o empreses d'inserció sociolaboral, inscrits en els corresponents registres del departament competent en la matèria, i/o amb entitats sense ànim de lucre que treballin per la integració de persones amb risc d'exclusió social.
- persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari i que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents: xxx.
- empreses que tinguin contractades persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, persones que en el moment de contractar-les fossin aturats de llarga durada, que tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari i que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents: xxx.»

Clàusules per a una compra ètica

Com a objecte del contracte:

«Contracte de servei de venda automàtica amb productes de comerç just.»

Com a criteri d'adjudicació:

«Pel compromís d'utilitzar productes de comerç just almenys en un 10% del total de productes o en un 10% del pressupost: xx punts.»

«Pel compromís d'utilitzar productes de comerç just almenys en un 30% del total de productes o en un 30% del pressupost: xx punts.»

«Pel compromís d'utilitzar productes de comerç just almenys en un 50% del total de productes o en un 50% del pressupost: xx punts.»

Com a condició d'execució:

«El 50% de la totalitat dels productes següents: cafè, te, infusions, cacau, sucre, arròs, mel, sucs, fruita fresca, espècies, vi, cotó, flors, fruits secs, productes tèxtils, o d'altres, provindrà del comerç just.»

«El 50% del pressupost d'adquisició d'aquests productes provindrà del comerç just.»

«L'empresa contractista vetllarà perquè en l'execució del contracte tots els productes que s'utilitzin provenguin d'empreses que compleixen amb les normes internacionals aprovades

per l'Organització Internacional del Treball, les quals tenen per objecte promoure drets laborals, fomentar l'oportunitat de treball decent i millorar la protecció social.»

Clàusules de transparència fiscal

«Els contractistes i els subcontractistes, incloses les filials o empreses vinculades que executin el contracte, es comprometen a executar el contracte amb criteris d'equitat i transparència fiscal, per la qual cosa els ingressos o beneficis procedents d'aquest contracte públic han de ser íntegrament declarats i tributat d'acord amb la legislació fiscal vigent, sense que en cap cas es puguin utilitzar domicilis fiscals inclosos en algun país de la llista de paradisos fiscals establerta per l'OCD o la Comissió Europea, bé sigui de forma directa o a través de les empreses filials.»

«L'adjudicatari i, si escau, els subcontractistes estan obligats a presentar una declaració responsable en la qual es comprometin a complir rigorosament la legislació tributària, laboral i de seguretat social, i, específicament, a no fer operacions financeres contràries a la normativa tributària en països que no tinguin normes sobre control de capitals i siguin considerats paradisos fiscals per la Unió Europea.»

Subcontractació amb pimes

«En cas de subcontractació, l'empresa o empreses adjudicatàries han de subcontractar la prestació accessòria "x" amb petites i mitjanes empreses.»

«El contractista ha d'acreditar el compromís amb el subcontractista de pagament en un termini, que no pot ser superior al termini efectiu de pagament per part de l'Administració.»

Clàusules ambientals

Com a objecte del contracte:

«Contracte de subministrament de paper 100% reciclat, lliure de clor, etc.»

«Contracte d'adquisició de vehicles amb baixa emissió de CO² i partícules.»

Com a criteri d'adjudicació:

Es poden incloure criteris mediambientals en els criteris d'adjudicació, com l'estalvi d'aigua, materials, energia o ús de materials reciclats. També es poden incloure variants relatives a les millores mediambientals.

Com a condicions d'execució:

Podran assenyalar-se requeriments mediambientals com a condició d'execució del contracte vinculant a l'empresa adjudicatària a executar el contracte d'una determinada manera: utilitzar energies renovables, utilització de productes lliures de tòxics, formació, etc.

(Vegeu les guies d'ambientalització de la contractació pública, publicades al lloc web de la Direcció General de Contractació Pública i de la Secretaria de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa.)

Clàusules alimentàries

«xxx productes agroalimentaris o un x% dels productes alimentaris que formin part de la prestació seran frescos.»

«El xx% de fruites, verdures i hortalisses que formin part de la prestació seran de temporada / de producció ecològica / de producció integrada.»

(Vegeu les definicions i clàusules del Pla de contractació pública alimentària de Catalunya, que va ser aprovat per l'Acord de Govern de data 16 de juny de 2015.)

Clàusules lingüístiques

Com a condició d'execució del contracte:

«L'empresa contractista ha d'emprar el català en les relacions amb l'Administració de la Generalitat derivades de l'execució de l'objecte d'aquest contracte. Així mateix, l'empresa contractista i, si escau, les empreses subcontractistes, han d'emprar, almenys, el català en els rètols, les publicacions, els avisos i en la resta de comunicacions de caràcter general que derivin de l'execució de les prestacions objecte del contracte.

En particular, l'empresa contractista ha de lliurar tota la documentació tècnica requerida per al compliment de l'objecte del contracte almenys en llengua catalana.

En tot cas, l'empresa contractista i, si escau, les empreses subcontractistes, queden subjectes, en l'execució del contracte, a les obligacions derivades de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística, i de les disposicions que la desenvolupen. En l'àmbit territorial de la Vall d'Aran, les empreses contractistes i, si escau, les empreses subcontractistes, han d'emprar l'aranès d'acord amb la Llei 35/2010, d'1 d'octubre, de l'occità, aranès a l'Aran, i amb la normativa pròpia del Conselh Generau d'Aran que la desenvolupi.»

«Que en les relacions, les actuacions, la documentació i els instruments de comunicació entre l'empresa contractista i les persones destinatàries es faci servir el català.»

En els contractes de subministraments es podrà incloure, a més a més, la clàusula següent: «En particular, l'empresa contractista ha d'utilitzar, almenys, la llengua catalana en l'etiquetatge, l'emalatge, la documentació tècnica, els manuals d'instrucció i en la

descripció d'altres característiques singulars dels béns i productes, d'acord amb el que es determina en el plec de prescripcions tècniques particulars. Per tant, conjuntament amb el lliurament dels béns objecte d'aquest contracte, l'empresa contractista ha de lliurar els manuals corresponents, així com tota la documentació tècnica necessària perquè funcioni, almenys, en llengua catalana.»

(A més, cal incorporar, si escau i en funció de les característiques de les prestacions del contracte, les variants previstes a la Recomanació 1/2009, de 30 de juliol, del Ple de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Generalitat de Catalunya, d'adaptació de la Recomanació 2/2005, de 5 de maig, de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa, sobre la inclusió de clàusules lingüístiques en els contractes administratius per tal de fomentar l'ús del català, a la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic. Així mateix, cal tenir en compte els criteris de modulació establerts en la Recomanació esmentada.)

Clàusula ètica

«1. Els licitadors i els contractistes assumeixen les obligacions següents:

- a) Observar els principis, les normes i els cànons ètics propis de les activitats, els oficis i/o les professions corresponents a les prestacions objecte dels contractes.
- b) No realitzar accions que posin en risc l'interès públic.
- c) Denunciar les situacions irregulars que es puguin presentar en els processos de contractació pública o durant l'execució dels contractes.
- d) Abstenir-se de realitzar conductes que tinguin per objecte o puguin produir l'efecte d'impedir, restringir o falsejar la competència, com per exemple els comportaments col·lusoris o de competència fraudulenta (ofertes de resguard, eliminació d'ofertes, assignació de mercats, rotació d'ofertes, etc.).
- e) Respectar els acords i les normes de confidencialitat.
- f) Col·laborar amb l'òrgan de contractació en les actuacions que aquest realitzi per al seguiment i/o l'avaluació del compliment del contracte, particularment facilitant la informació que li sigui sol·licitada per a aquestes finalitats i que la legislació de transparència i els contractes del sector públic imposen als adjudicataris en relació amb l'administració o administracions de referència, sens perjudici del compliment de les obligacions de transparència que els pertoquin de forma directa per previsió legal.

2. Aquestes obligacions tenen la consideració de condicions especials d'execució del contracte.»

Clàusula de confidencialitat

«Els documents i les dades presentats pels licitadors es poden considerar de caràcter confidencial si inclouen secrets industrials, tècnics o comercials i/o drets de propietat intel·lectual, i quan la difusió d'aquests a terceres persones pugui ser contrària als interessos comercials legítims dels licitadors i/o perjudicar la competència lleial entre les empreses del sector; o bé quan el tractament d'aquests pugui ser contrari a les previsions de la normativa en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

Si escau, els licitadors han de presentar una declaració de confidencialitat que ha de ser necessària i proporcional a la finalitat o interès que es vol protegir, i han de determinar de forma expressa i justificada els documents i/o les dades facilitades que considerin confidencials. No s'admeten declaracions genèriques o no justificades del caràcter confidencial.

Sens perjudici de la declaració de confidencialitat dels licitadors, davant d'una sol·licitud d'informació correspon a l'òrgan de contractació valorar si aquesta qualificació és correcta, d'acord amb els principis de publicitat i de transparència que regeixen l'actuació administrativa, i corregir-la si escau, prèvia audiència dels licitadors.

En cap cas tenen caràcter confidencial la proposta econòmica, les dades del Document Europeu Únic de Contractació (DEUC) que consten a registres públics i les dades següents en relació amb la proposta tècnica...(*) .»

(*) Les dades de la proposta tècnica han de ser concretades en cada licitació per l'òrgan de contractació, segons el model de proposta tècnica, si n'hi ha, o el plec de prescripcions tècniques.

Clàusules d'accessibilitat

Com a criteri d'adjudicació:

«S'atorgaran x punts a les empreses licitadores que, en el moment de presentar la seva oferta, es comprometin a introduir en l'execució del contracte les normes o condicions bàsiques d'accessibilitat següents (...).»

«S'atorgaran xxx punts a aquelles empreses licitadores que, en les actuacions vinculades a l'objecte del contracte, superin l'estàndard legalment establert en matèria d'accessibilitat, disseny per a tots, millora de les condicions de mobilitat de persones amb discapacitat, etc.»

Com a condició d'execució:

«Els mitjans de comunicació, el disseny dels elements instrumentals i la implantació dels tràmits procedimentals emprats per l'empresa contractista en l'execució del contracte han de realitzar-se tenint en compte criteris d'accessibilitat universal i de disseny per a tots.»

Altres mesures de foment de la contractació pública socialment responsable

Criteris de desempat

«En el supòsit que dues o més proposicions s'igualin com a més avantatjoses segons la ponderació establerta en els criteris d'adjudicació, tindrà preferència en l'adjudicació la proposició presentada per aquelles empreses que acreditin que compleixen amb mesures destinades a promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en el mercat de treball, establertes de conformitat amb el que preveu la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, sempre que dita proposició iguali en els termes les més

avantatjoses, des del punt de vista dels criteris objectius que serveixen de base per a l'adjudicació.»

«En el supòsit que dos o més proposicions s'igualin com a més avantatjoses segons la ponderació establerta en els criteris d'adjudicació d'aquest plec, tindrà preferència en l'adjudicació aquella proposició presentada per aquelles entitats reconegudes com organitzacions de comerç just en els contractes que tinguin per objecte productes en què existeixi alternativa d'aquesta naturalesa.»

«Tindrà preferència en l'adjudicació del contracte, sempre que iguali en els termes les més avantatjoses des del punt de vista dels criteris que serveixin de base per a l'adjudicació, la proposició presentada per les empreses licitadores que acreditin haver creat en els darrers anys més oportunitats d'ocupació per a persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, les quals estiguin desocupades i tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari, i/o que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:

- a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que tinguin possibilitats d'inserció en el món laboral.
- b) Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció.
- c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció perquè no compleixen els requisits establerts per l'article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
- d) Joves més grans de setze anys i menys de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
- e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
- f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones exrecluses.
- g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.
- h) Aturats de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys.

La creació d'oportunitats d'ocupació per als col·lectius esmentats pot acreditar-se mitjançant la presentació de contractes de treball, tallers d'ocupació, plans formatius i programes de seguiment tutorial, entre altres mitjans.»

Ofertes anormals

En un contracte on existeixi l'obligació de subrogar al personal, es pot incloure un criteri d'oferta anormal o desproporcionada, de manera que es consideri en tot cas una oferta desproporcionada o anormal aquella en què el preu sigui inferior a l'import dels costos salarials mínims pel personal subrogat; sens perjudici que l'òrgan de contractació, en qualsevol contracte, pot apreciar temeritat si considera que l'oferta és molt baixa i sospita que no cobreix els costos salarials del personal que executarà el contracte.

«Es considera un paràmetre objectiu per a apreciar que les proposicions no poden ser completes, com a conseqüència de la inclusió de valors anormals o desproporcionats, la indicació d'un preu inferior als costos salarials mínims per categoria professional, segons el conveni laboral vigent.»